

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 21.10.2024
Sayı : 819

10/1937

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Son 20 yılda, Türkiye'de 2.8 milyon hektar (28 milyon dekar) işlemeli tarıma uygun alan çiftçiler tarafından ekilmemiştir. Çiftçilerin tarım alanlarını ekmekten vazgeçmesine sebep olan sorunların tespit edilmesi, çiftçilerin talepleri dikkate alınarak çözüm yollarının belirlenmesi, gerekli düzenlemelerin başlatılması amacıyla Anayasa'nın 98 ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini talep ederiz. 27/08/2024

Seyit Torun
Ordu Mu.

Nail Güler
Kocaeli Mu.

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

Deniz Demir
Ankara mu
Dilek Demir

Ulaş Karasu
Sivas Mu

Av. Dr. M. Serkan
BANKIRKULU
Diyarbakır Mu

Fahri Özlü
Kırklareli Mu.

Semra DİNAR
Ankara Mu.

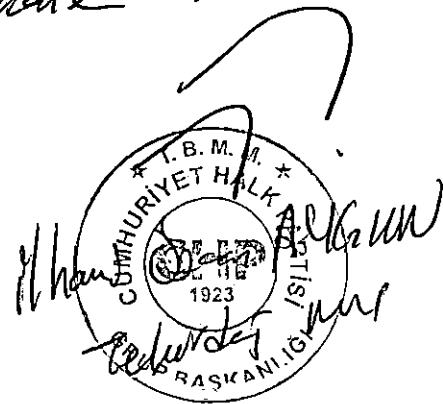
Turan Tazkin ÖZER
İstanbul Mu.

Ayhan DAKUT
Adana Mu

Özgür Seyhan
Çanakkale Mu

Suat Özgüden
İstanbul Mu.

Veli Ağbaba
Malatya Mu.

GEREKÇE

İnsanlık tarihi boyunca ekonomik ve sosyal hayatta önemli rol oynayan tarım ülkemiz ekonomisinde de önemli bir yere sahiptir. Ülkemizin coğrafi çeşitliliği ve iklim koşulları geniş bir tarımsal ürün yelpazesi sunmaktadır. Tarım sektörü ülkemizde kırsal kalkınmayı desteklemekte, yerel ekonomileri güçlendirmekte hem de ihracata katkıda bulunarak ülkemize döviz girmesine katkıda bulunmaktadır. Ülkemizde tarım sektörü bu denli önemli olmasına rağmen, sektöre gereken değer verilmemekte, çiftçilerin sorunlarına çözüm üretilmemektedir. Bu sorunların çözülmemesi neticesinde de çiftçiler oldukça verimli bu toprakları ekmekte, boş bırakmaktadır.

Anayasamız tarımsal üretimin desteklenmesi için devlete önemli sorumluluklar yüklemektedir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında “*Tarım, hayvancılık ve bu üretim dallarında çalışanların korunması*” başlıklı 45. maddesi, “*Devlet, tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak maksadıyla, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işletme araç ve gereçlerinin ve diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırır.*” şeklinde hükmolunmuş olup devletin tarım arazilerinin tahribini önlemesi gerektiğinden bahsetmiş ve tarımsal üretimin planlanması noktasındaki sorumluluklarına vurgu yapmıştır.

Son 20 yılda Türkiye’de işlemeli tarıma uygun alanların azalması, tarım sektörünün karşılaştığı köklü sorunları ve ekonomik zorlukları gözler önüne sermektedir. Tarımsal girdi fiyatlarındaki yüksek artışlar, özellikle mazot, gübre, ilaç, elektrik ve su gibi kalemlerde görülen yıllık %100’ü aşan oranlar, çiftçilerin maliyetlerini önemli ölçüde artırmış ve tarımsal üretimin sürdürülebilirliğini tehdit eder hale getirmiştir. Bu durum, çiftçilerin üretim yapma yeteneğini sınırlamış ve birçok tarım arazisinin ekilmeyip boş bırakılmasına neden olmuştur.

Ayrıca, çiftçilerin ürünlerine değer bulmada yaşadığı zorluklar, pazar sorunları ve düşük fiyatlar, tarımsal üretimin ekonomik dengelerini bozmuş ve ürünlerin değer kaybetmesine yol açmıştır. Örneğin, ekmeklik buğday fiyatlarında yapılan sınırlı zamlar ve pazar bulamayan domates ve karpuzların yollara dökülmesi, tarım sektöründeki fiyat ve pazar sorunlarını derinleştirmiştir.

Tahıl üretimindeki azalmanın arkasında yatan nedenlerin incelenmesi gerekmektedir. Buğday ekim alanlarının 91 milyon dekardan 67 milyon dekara gerilemesi yani 24 milyon dekar daralması, çiftçilerin kuru tarım koşullarında yaşadığı ekonomik zorlukları ve bu durumun uzun vadeli etkilerini ortaya koymaktadır. Çiftçilerin düşük verim ve yüksek girdi maliyetleri nedeniyle ekim yapmaktan vazgeçmeleri, tarımsal üretimde gerilememize ve hatta tarım alanlarımızın yok olmasına dahi neden olabilecektir.

Tarım ekonomisinin mevcut koşullarında, tarım alanlarının gelir getirici potansiyelini koruyarak ekime ve kazanca konu edilmesinin önündeki engellerin kaldırılması gerekmektedir. Tarım Bakanlığı’nın ekilmeyen arazileri kiraya verme kararı, bu sorunu çözmeye yönelik bir adım olarak değerlendirilse de tarım arazilerinin nasıl kiraya verileceği, süreçten ihtilaf doğmasının nasıl önleneceği, doğacak ihtilafların nasıl çözümleneceği ve bu sürecin etkin bir şekilde nasıl yürütüleceği hususları maalesef belirsizdir. Bu belirsizliğin hali hazırda birden çok sorun yaşayan çiftçileri mağdur etmesi kuvvetle muhtemeldir.

Sonuç olarak, tarım sektörünün karşılaştığı bu sorunların çözümü için tarım politikalarında kapsamlı bir değişiklik ve reform süreci gerekmektedir. Tarım girdi piyasalarındaki tekelleşmenin kırılması, çiftçilerin mali yüklerinin hafifletilmesi ve tarımsal üretimin ekonomik sürdürülebilirliğinin sağlanması ve akabinde tarım alanlarının boş bırakılmayarak çiftçilerimiz tarafından ekilmesi adına gerekli adımların atılması kritik öneme sahiptir. Çiftçilerin emeğinin karşılığını alabileceği, tarımın ekonomik güç olarak yeniden gündeme geleceği bir sistemin oluşturulması öncelikli hedefler arasında yer almalıdır. Tarım politikalarının gözden geçirilerek yeniden düzenlenmesi, tarım arazilerinin boş bırakılmasının önüne geçileceği ve çiftçilerin alın terlerinin karşılığını alabileceği bir sistem oluşturulması gerekmektedir.

İşbu Meclis Araştırma Önergesi ile ülkemizde tarımsal üretimin desteklenmesi amacıyla uygulanabilecek politikaların belirlenmesi, çiftçilerin tarımla yeniden barışması ve üretime dönmesi için atılması gereken adımların tespiti, tarımsal girdi maliyetlerinin düşürülmesi amacıyla yapılması gerekenler, tarımsal arazilerin amacı dışında kullanılmasının önüne geçilmesi ve arazinin ıslahı için yapılacak çalışmaların belirlenmesi, ekilmeyen arazilerin belirlenip kiraya verilmesi yoluna gidilecekse de bu yönetme ilişkin sorun ve ihtilafların çözümü konusunda detaylı çalışma yapılması ve neticeten söz konusu sorunların ve mağduriyetlerin çözüme kavuşturulması amaçlanmaktadır.

Sunulan bu araştırma önergesi ile çiftçilerimizin yaşadığı sorunların tespiti ile, Ülkemizin verimli tarım arazilerinin en iyi şekilde değerlendirilebilmesi noktasında çiftçilerimizin önüne çıkan engellerin araştırılması, tarım arazilerinin ekilmeden boş bırakılmasının önüne geçilmesi için nelerin gerekli olduğu ve çözümlerinin neler olduğu tespit edilerek yaşanan mağduriyetlerin önüne geçilmesi için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

